

Dobročinstvo (Meka)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

12. džumadel-uhra 1441. po Hidžri / 7. februar 2020.

Hvala Allahu, Koji je ihsan, dobročinstvo, učinio najveći stepenom, i uzdigao dobročinitelje na najljepše mjesto. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu na nepresušnim blagodatima i očiglednim darovima.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik i vjerovjesnik kojem su date mnoge počasti, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegove ashabe, velike dobročinitelje, sve dok postoje nebesa i Zemlja. Bojte se Allaha, o muslimani, jer je On, slavljen neka je, dostojan strahopoštovanja i bogobožnosti, i budite svjesni Njegove sveprisutnosti, u tajnosti i javnosti, i nastojte Mu se približiti dobročinstvom koje će On nagraditi Svojim dobročinstvom, milošću i radosnom viješću.

Neka Allah nagradi svakim dobrom ljude čija su srca ispunjena zikrom – spominjanjem Njega, i koji su svoje vrijeme uljepšali šaputanjem u osami i razgovorom s Njim, i u kojem nema prostora za druge, mimo Njega. Kada govore, govore riječi zikra, ne učine nijedan korak a da to nije u skladu sa Njegovim emrom, naredbom i zabranom, ako se raduju, to je zbog Njegove blizine, ako tuguju, to je zbog Njegovog ukora. Ne mogu bez Njega nijedan tren, i govore samo ono čime je On zadovoljan.

O muslimani, postoje djela koja njihove činitelje uzdižu na počasne stepene, vode ih putevima ponosa, stavljaju ih u pročelje kao uzore drugim ljudima i učvršćuju na putu Allahovog zadovoljstva i ljubavi. U samom vrhu tih djela je stepen dobročinstva, koji onoga ko je njime počašćen navodi na činjenje onoga što je najbolje i najljepše, u najpotpunijoj formi. To je stepen koji izvire iz Njegovog savršenstva i uzvišenosti.

Budući da je islam izvor svake plemenitosti, stepen dobročinstva dobio je, u njemu, potpunu, savršenu formu, i najčasnije mjesto, i status jednog od najvrednijih ibadeta, kao što kaže Uzvišeni: “Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje.” (En-Nahl, 90)

Predvodnik dobročinitelja, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah je propisao dobročinstvo u svakoj stvari i prema svakome.” (Muslim)

Dobročinstvo počinje s dobročinstvom prema vlastitoj duši, tako što će joj se ukazati na njenog Stvoritelja i Gospodara, vjerovanje u Njegovu jednoću i obavezu Njegovog obožavanja s najvišim stepenom svijesti o Njegovoj sveprisutnosti i nadzoru, potpunom iskrenošću i samoprijekorom, tako da se može opisati kao “da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš, On tebe vidi”. (Buhari i Muslim)

Ovo je vrhunac vjere i njen najviši i posljednji stepen. Za vjernika, poslije ovog cilja, nema cilja, jer on s ovim stepenom postaje poput onoga koji gleda u svog Gospodara, svojim očima. Ne pitaj, u tom stanju, za njegovo strahopoštovanje, skrušenost i poniznost. Ako zna da ga njegov Gospodar vidi i gleda u svakom stanju, i upućen je u njegove najskrivenije tajne, i da ništa od onoga što čini Njemu nije skriveno, ni jedan jedini tren, to će ga podstaći da upotpuni svoj ibadet, i čuva ga od svih nedostataka, i nikada, u njemu, neće osjetiti dosadu.

Vjernik je muhsin – dobročinitelj u svom namazu, u njemu se susreće sa svojim Voljenim, razgovora sa svojim Gospodarom. Obavlja ga najpotpunije što može, smiren je na rukūu i sedždi, ne “krade” od njega, ne obavlja ga brzo, nije okupiran mislima o nečemu drugom. Obavlja ga smireno, blago, s razmišljanjem i bistrih misli. On je dobročinitelj i u zekatu, njime čisti svoj imetak, uvećava svoju dobit i pomaže svojoj siromašnoj braći. Izvršava ga na vrijeme, bez nedostataka i umanjivanja, zadovoljan u duši zbog njegovog izdvajanja, ne prigovara i ne uznemirava one koji traže od njega, i ne škrtari, nakon obavezne i s dobrovoljnom sadakom.

Vjernik je muhsin – dobročinitelj i u svom postu. On mu pomaže da nadvlada svoje prohtjeve, da čini posebnu vrstu ibadeta i postigne najveće stepene dobročinstva,

ostavljajući stvari koje su njegovoj duši drage, a da to ne znaju ni najbliži ljudi oko njega, ali zna Poznavalac svih tajni, samo mu je On na umu i samo mu je On važan, a to je, upravo, srž dobročinstva i njegova suština. Post je jedno od najplodnijih polja za postizanje ihsana, dobročinstva.

Vjernik je muhsin – dobročinitelj i u svom hadžu. Hadž je odazivanje na poziv Voljenog i hodočašćenje Njegove kuće. Hadžija obavlja sve njegove obrede u ime Allaha, čuvajući se od ružnog i nepristojnog govora i grijeha i svake vrste rasprave, predajući se, u potpunosti, svome Gospodaru i osjećajući, duboko u sebi, svetost mjesta u kojem se nalazi. Izbjegava sve čime bi mogao narušiti svetost Njegove kuće i prostora u kojem boravi. Ne zapostavlja farzove i ne pravi propuste u svojim djelima. Njegov hadž važna je i veličanstvena manifestacija dobročinstva.

Vjernikovo dobročinstvo proteže se i na druge i obuhvata ih. Kada ispuni sve aspekte dobročinstva prema sebi, nastojat će svoju dušu usmjeriti ka dobročinstvu prema drugim stvorenjima, kroz različite i neograničene oblike dobročinstva, kao što su: darežljivost, vedrina lica, pomoć nevoljniku, olakšavanje dužnicima, pružanje utjehe tužnima, ispunjavanje potreba, nahranjivanje gladnih, skrbljenje o siročadima, briga o udovicama, posjećivanje bolesnih, podučavanje neukih, upućivanje na Pravi put zalutalih i dr.

O muslimani, jedan od prikaza dobročinstva, u njegovim različitim oblicima, koji su podsjećanje pobožnima, svjetionik upućenima i vodič dobročiniteljima jeste predaja o sedmerici koje će Allah pokriti Svojim hladom na dan kada ne bude drugog hlada, među kojima su: čovjek kojeg je ugledna i lijepa žena pozvala na nemoral, a on joj rekao: “Ja se bojim Allaha”; čovjek koji je udijelio sadaku, i sakrio je, tako da ljevica ne zna šta je udijelila desnica i čovjek koji se sjeti Allaha u osami i zasuze mu oči. (Buhari i Muslim)

U ovom hadisu spomenute su tri, posebno upečatljive, dimenzije ihsana – dobročinstva, do kojih mogu dosegnuti samo oni najbolji i odabrani.

Prva dimenzija jeste dimenzija čovjeka koji je zapao u iskušenje zbog lijepe i ugledne žene, koja ga je pokušala navesti na grijeh, čija je ljepota obuzela njegov razum i gotovo da je poklekao pred njom da se u njegovom srcu nije “upalila” žeravica murakabe – svijesti o Allahovoj sveobaviještenosti i nadjačala zov strasti. Allahu moj, kako su samo divne njegove riječi: “Ja se bojim Allaha” kojima je uspio ukrotiti svoju strast. To su riječi čiji je plod na usnama, a korijen duboko u srcu. On to ne bi mogao uraditi da nije postigao deredžu ihsana – dobročinstva, u njegovom najpotpunijem obliku.

Druga dimenzija jeste dimenzija čovjeka koji je pomogao siromaha svojim imetkom, s čistim njetom, u ime Allaha, i nastojeći, koliko god je to moguće, čuvati svoje djelo u tajnosti. Njegovo dobročinstvo, u ovom slučaju, je potpuno. On je, prije svega, učinio ihsan – dobročinstvo svojom darežljivošću i sadakom, a zatim je to potvrdio drugim dobročinstvom, potpunijim od prethodnog, tj. sakrio je svoju sadaku od ljudskih očiju, a to je srž dobročinstva i plemenitosti. Kada čovjek, prilikom činjenja ibadeta, ne vidi nikog drugog osim Allaha Jedinog.

Treća dimenzija jeste dimenzija čovjeka koji se u osami sjeti Allaha i zaplače iz strahopoštovanja i ljubavi prema Njemu, i iz nade i čežnje. Ovaj čovjek pokazao je svoju iskrenost prema Allahu i potvrdio je svoje dobročinstvo time što je odabrao samoću i osamljenje sa Allahom, džellešanuhu, nad prisustvom i pažnjom drugih ljudi, svjestan Allahove sveobaviještenosti. On je, ovim činom, objedinio više vrsta dobročinstva: dobročinstvo osame s Allahom, dobročinstvo Njegovog spominjanja i veličanja, dobročinstvo plakanja iz straha od Allaha.

Allah, džellešanuhu, nagradit će ovu trojicu posebnom nagradom na Sudnjem danu, zaštitit će ih Svojim hladom kada ne bude drugog hlada, jer su oni učinili svoja djela samo zbog Njegovog zadovoljstva. Istinu je rekao Uzvišeni: “Zar nagrada za dobro učinjeno djelo može biti nešto drugo do dobro?!” (Er-Rahman, 60)

Dobročinstvo prema sebi i drugim ljudima ima lijepu završnicu, slatke plodove i plemenite posljedice. Prva, da će dobročinitelj postići Allahovu ljubav i uživanje u Allahovoj pomoći i podršci: “Allah, zaista, voli one koji dobra djela čine” (El-Bekara,

195); "...a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!" (El-Ankebut, 69). Druga, Allahova je milost najbliža dobročiniteljima, kao što kaže: "... milost Allahova je doista blizu onih koji dobra djela čine" (El-A'raf, 56). Treća, Allah je dobročiniteljima obećao Svoje dobročinstvo i više od toga, kao što kaže Uzvišeni: "Zar nagrada za dobro učinjeno djelo može biti nešto drugo do dobro?!" (Er-Rahman, 60); "... a onima koji čine dobra djela daćemo i više!" (El-Bekara, 58) Četvrta, Allah je dobročinitelje obradovao radosnom viješću: "I obraduj one koji dobra djela čine!" (El-Hadždž, 37); "... sve što zažele u Gospodara svoga će naći; to će biti nagrada onima koji su dobra djela činili" (Ez-Zumer, 34). Peta, njihovu nagradu Allah čuva kod Sebe, makar ona bila skrivena od ljudskih očiju ili je oni negirali. Uzvišeni kaže: "Allah zaista neće dopustiti da propadne nagrada onima koji čine dobro." (Et-Tevba, 120)

Šesta, dobročinstvo uzrokuje slast u srcu dobročinitelja, kojoj nema ravne. Neki učenjaci su kazali: "Najveća slast na dunjaluku je slast dobročinstva." Možda je ova slast obuhvaćena Allahovom radosnom viješću dobročiniteljima. Sve ovo bi samo trebalo biti podsticaj čovjeku da ustraje na putu dobročinstva, i da sve njegove riječi i djela budu isključivo u službi ihsana, dobročinstva, i da njegov kompletan život bude u tom znaku. Neka nas Allah uputi na put dobročinitelja, amin!

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

